

# Daltonboek

Daltonschool de Rank



Daltonschool - Lochem

# De Rank

Samen groeien!

# Inhoudsopgave

|       |  |    |
|-------|--|----|
| 1.    | Inleiding .....  | 3  |
| 2.    | Voorgeschiedenis .....   | 4  |
| 3.    | Voor wie is dit document geschreven.....   | 5  |
| 4.    | Visie en missie .....  | 6  |
|       | Visie: "Hier gaan wij voor" .....  | 6  |
|       | Missie: "Hier staan wij voor" .....  | 7  |
| 6.    | Daltononderwijs.....   | 8  |
| 6.1   | De 5 Daltonkernwaarden .....   | 8  |
| 6.1.1 | Verantwoordelijkheid .....   | 8  |
| 6.1.2 | Zelfstandigheid .....  | 8  |
| 6.1.3 | Samenwerking .....   | 9  |
| 6.1.4 | Effectiviteit.....   | 9  |
| 6.1.5 | Reflectie .....  | 10 |
| 6.2   | Helen Parkhurst.....   | 11 |
| 7.    | Dalton op CBS de Rank, daltonschool i.o. ....  | 13 |
| 7.1   | Taakomschrijving Daltoncoördinator op CBS de Rank.....   | 13 |
| 8.    | Dalton in de dagelijkse praktijk op de Rank.....   | 15 |
|       | Werken met/aan doelen - Effectiviteit .....  | 15 |
|       | Vershil in verplichte taken en keuzewerk op de dag/weektaak - Effectiviteit.....               | 15 |
|       | Vaste/flexibele werkplekken – Zelfstandigheid en Verantwoordelijkheid.....                     | 15 |
|       | Werken op het leerplein – Verantwoordelijkheid .....   | 16 |
|       | Huishoudelijk taken - zelfstandigheid, verantwoordelijkheid .....                              | 16 |
|       | De leerlingenraad - Verantwoordelijkheid .....   | 16 |
|       | Dagtaak/ weektaak - zelfstandigheid, effectiviteit .....                                       | 17 |
|       | Inloop - zelfstandigheid, effectiviteit .....  | 18 |
|       | Werken met het blokje en stoplicht: Uitgestelde aandacht – zelfstandigheid .....               | 18 |
|       | Werken met een timer – zelfstandigheid .....   | 19 |
|       | Omgaan met en pakken van materialen - zelfstandigheid, verantwoordelijkheid .....              | 19 |
|       | Dagkleuren – zelfstandigheid.....  | 19 |
|       | Maatjeswerk – samenwerken.....   | 19 |
|       | Tutorleren – samenwerken, verantwoordelijkheid.....  | 19 |
|       | Wij helpen elkaar – samenwerken, verantwoordelijkheid.....                                     | 20 |
|       | Dagritme en instructieooster- zelfstandigheid, effectiviteit .....                             | 20 |
|       | Klassen doorbrekend werken – samenwerken, effectiviteit .....                                  | 21 |
|       | Reflectiegesprekken – reflectie.....   | 21 |
|       | Oudercontact – samenwerken.....  | 21 |
|       | Ouder-kind-leerkracht gesprekken (driehoeksgesprekken) samenwerken, verantwoordelijkheid ..... | 22 |
| 9.    | Borging en ontwikkeling.....   | 23 |

## 1. Inleiding

**Het daltononderwijs is geen 'systeem', maar gaat uit van 5 kernwaardes. Iedere daltonschool geeft zijn eigen invulling aan dat daltononderwijs, rekening houdend met meerdere factoren (o.a. bevolkingsgroep, team, organisatie).**

Wij zijn trots op de ontwikkelingen die we hebben doorgemaakt als daltonschool in opleiding en op de manier waarop we samen het daltononderwijs vorm hebben gegeven op Daltonschool de Rank. We hopen u, middels dit daltonboek, een mooi beeld te geven van hoe het daltononderwijs er bij ons op school uitziet.

Ons daltonboek is gemaakt voor eenieder die geïnteresseerd is in hoe wij het daltononderwijs vormgeven op Daltonschool de Rank. Ook is het bedoeld als naslagwerk voor de (nieuwe)leerkrachten, invallers, onderwijsassistenten en stagiaires die bij ons op school werken.

Het is een dynamisch document. Aangezien we altijd in ontwikkeling zijn, zullen er regelmatig dingen in ons daltonboek worden aangepast of aangevuld.

Heeft u vragen/adviezen of opmerkingen, laat het ons vooral weten!

**Namens al het personeel van Daltonschool de Rank te Lochem,**

**Ellen Reerink – daltoncoördinator**



## 2. Voorgeschiedenis

In 2016 is het team van CBS de Rank begonnen met het traject om Daltonschool te worden. We hebben hiervoor begeleiding ingekocht en zijn teambreed de cursus gestart om daltonleerkrachten te worden (certificaat te behalen). Het toenmalige team heeft in 2018 het certificaat behaald, van waaruit het daltononderwijs steeds meer vormgegeven zou worden op de Rank. Helaas is dit traject stil komen te liggen. Oorzaken hiervoor waren o.a. wisselingen in het team, wisselingen in begeleiding van het daltontraject, wisseling van daltoncoördinator en toch ook nog onvoldoende kennis van het daltononderwijs. In 2019 was er steeds meer de behoefte vanuit het team om het daltontraject weer op te pakken. Inmiddels waren er ook wat teamleden bij gekomen met ervaring in daltononderwijs, die konden laten zien en vertellen hoe je daltononderwijs vorm kunt geven. Het team werd geprikkeld en ging met hernieuwde energie aan de slag met dalton. Begin 2020 kreeg deze energie nog een boost, nadat verschillende teamleden op bezoek zijn geweest op andere daltonscholen. Wat resulteerde in een vele ideeën en nieuwe inzichten.

Volop aan het ontdekken en uitproberen kwam Corona op ons pad. Dit heeft ervoor gezorgd dat we in korte tijd een enorme ontwikkeling doormaakten op onze visie en organisatie van het daltononderwijs.

### 3. Voor wie is dit document geschreven

Dit daltonboek is geschreven om alle afspraken en werkwijzen rondom daltononderwijs op de Rank goed te borgen. Het geeft leerkracht en directie richting en handvatten in hun dagelijks handelen en voorkomt dat personele wisselingen of uitbreidingen het onderwijsleerproces stagneren. Het daltonboek dient als een handboek en naslagwerk voor de leerkrachten en directie. Het biedt duidelijkheid, geeft de richting aan en maakt de doorgaande lijn zichtbaar.

Ook maakt ons daltonboek inzichtelijk voor (nieuwe) ouders hoe wij op De Rank werken.

Daarnaast zijn er nog een aantal belangrijke doelgroepen te onderscheiden:

- Invalleerkrachten
- Stagiaires en LIO-ers
- De TSO voorzieningen
- Ouders/verzorgers die al kinderen op school hebben
- Het schoolbestuur van de Rank
- Leden van de daltonvisitatiecommissie
- Personeel van andere daltonscholen
- De onderwijsinspectie

## 4. Visie en missie

Visie: "Hier gaan wij voor"

### Veilig en vertrouwd

Op de Rank werken we aan een klimaat waarin kinderen, ouders en leerkrachten zich veilig weten, zich geaccepteerd en op hun plaats voelen. Ieder kind is uniek en heeft eigen sterke en minder sterke kanten. Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid  
We richten ons op de mogelijkheden en kracht van mensen voor nu en later. We werken vanuit een basisvertrouwen. We zetten in op een groeiend bewustzijn van het eigen kunnen. We spreken elkaar aan op de verantwoordelijkheden en begeleiden de kinderen naar steeds grotere zelfstandigheid. De kinderen kennen de doelen van wat op school aan de orde komt en worden zo eigenaar van hun leerproces.

### Samenwerking

Op de Rank besteden we veel tijd aan het leren van en met elkaar. Elkaar begrijpen, helpen en hulp kunnen accepteren vinden we belangrijke vaardigheden voor nu en later.

### Effectiviteit

De inzet op de persoonsontwikkeling draagt sterk bij aan het behalen van goede onderwijsresultaten. Om dat te bereiken zijn we gericht op effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. De lessen zijn onder te verdelen in instructie-uren en (dalton- of) taakuren. De weektaaktijd biedt leerlingen gelegenheid zelfstandig aan het werk te gaan. Taken zijn opdrachten of opgaven die je binnen een vastgestelde tijd/periode moet afwerken. Leerlingen kunnen in grote mate zelf bepalen aan welke taak zij waar en met wie willen werken. Zij houden hun aanpak en vorderingen zelfstandig bij op de weektaak. Deze weektaak (zoveel mogelijk op maat) biedt optimaal gelegenheid voor leerkracht én leerling om doelmatig functioneel te werken.

### Reflecteren

Door reflectie structureel in ons lesprogramma op te nemen krijgen leerlingen meer inzicht in hun eigen leerproces. Ze zijn in staat tot het nemen van meer verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces, kunnen dat beter aansturen, wat het leren vervolgens ten goede komt. Ze nemen vanaf groep 4 ook deel aan de tien-minutengesprekken, welke gevoerd worden vanuit het kind. Vernieuwend en deskundig Wij hebben een traditie van zoeken naar aansluiting bij de nieuwste onderwijsinzichten. We stemmen ons onderwijs weloverwogen op de laatste ontwikkelingen af. Met altijd als doel het kunnen aansluiten op de onderwijsbehoefte en de belevingswereld van onze leerlingen.

Missie: "Hier staan wij voor"

We bereiden onze leerlingen voor op een toekomst die vaak nog onbekend is. Het is van belang dat onze leerlingen belangrijke vaardigheden ontwikkelen om autonoom lerend de wereld in te stappen met kennis en inzet van eigen talenten. Hiertoe geven we instructie, coachen en begeleiden we onze leerlingen vanuit de kernwaarden van het daltononderwijs.

Wij dragen het motto "samen groeien" met ons mee. Samenwerking staat centraal binnen onze school. Wij geloven dat wanneer je de samenwerking met elkaar opzoekt, kinderen zo optimaal mogelijk in hun ontwikkeling kunt ondersteunen. De samenwerking geldt niet alleen voor leerlingen, maar zeker ook voor leerkrachten. Leerkrachten staan samen garant voor de ontwikkelingen binnen de school. De leerkrachten delen ervaringen, kennis en inzichten en doordat elke groep een tweede leerkracht heeft wordt dit binnen de groep, maar ook in de bouw of gehele team met elkaar gedeeld.



## 6. Daltononderwijs

### 6.1 De 5 Daltonkernwaarden

#### 6.1.1 Verantwoordelijkheid

*"Freedom and responsibility together perform the miracle"*

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het taakwerk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken. Een leerling leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt. Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Leerlingen krijgen de ruimte om te ontdekken en te experimenteren, maar worden tegelijk ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert. Dat is voor leerlingen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.



#### 6.1.2 Zelfstandigheid

*"Experience is the best and indeed the only real teacher"*

Zelfstandig leren en werken op een daltonschool is actief leren en werken. Een leerling wil doelgericht werken aan een taak of opdracht en is in staat om tijdens dit leerproces hulp te zoeken indien noodzakelijk. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van leerlingen. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren moet een leerling leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn. De keuzevrijheid dwingt een leerling tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem effectief en verantwoord zijn.



Op de Rank wordt de leerlingen aangeleerd hoe ze zelfstandig werken. Het is belangrijk dat ze weten wat er van ze verwacht wordt en weten hoe ze zelfstandig moeten werken, zodat de leerkracht op die momenten de volledige aandacht kan richten op instructies met kleine groepen leerlingen en begeleiding van individuele leerlingen. Er zit een opbouw in het aanleren van de voorwaarden voor zelfstandig werken. Het begint al in de kleutergroepen.



### 6.1.3 Samenwerking

*"The school functions as a social community"*

Een daltonschool is een leefgemeenschap waar leerlingen, leerkrachten, ouders, schoolleiding en bestuur op een natuurlijke en gestructureerde wijze samen leven en werken. Een daltonschool is ook een leeromgeving waar leerlingen en leerkrachten iets van en met elkaar leren. Doordat leerlingen samen met leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het leren vergemakkelijken. Leerlingen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen. Ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Als leerlingen met elkaar samenwerken, ontwikkelen ze sociale vaardigheden en leren ze reflecteren op de manier waarop ze leren, zoals het beoordelen van een eigen inbreng en die van een medeleerling, het aangaan van de dialoog, het leren omgaan met teleurstellingen en het ervaren van een meeropbrengst uit de samenwerking. Het uiteindelijke doel is democratisch burgerschap. Een daltonschool is een oefenplek voor democratisering en socialisering.



### 6.1.4 Effectiviteit

Dalton is een *"Efficiency measure"*

Dalton is een maatregel om effectiever te werken: *'a simple and economic reorganization of the school'*. Parkhurst wil met haar Dalton Plan het schoolse leren doelmatiger maken. Daarom zijn effectiviteit en efficiency al vanaf het begin twee belangrijke begrippen. Effectiviteit en efficiency vooronderstellen duidelijkheid over de onderwijsopbrengsten. Parkhurst vindt dat het onderwijs een brede functie heeft. Onderwijs behoort kinderen en jeugdigen ook cultureel en moreel te vormen, zodat ze zelfredzaam en sociaal verantwoordelijk worden: geoefend in, gewend aan en voorbereid op leven, werken en samenleven. Het daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. Parkhurst wil omwille van de efficiency leerlingen juist verantwoordelijkheid in handen geven. Zij stelt dat als leerlingen een taak krijgen, waar zij verantwoordelijkheid voor dragen en die ze in vrijheid zelf plannen en uitvoeren, het onderwijs dan veel effectiever is dan het stilzit- en luisteronderwijs dat zij zelf doorlopen heeft. Parkhurst maakt in haar Dalton Plan van kinderen als het ware kleine ondernemers, die verantwoordelijkheid leren dragen voor het schoolwerk, hun eigen werk, dat ze in vrijheid uitvoeren.



### 6.1.5 Reflectie

*"I would be the first to hear welcome criticism"*

Nadenken over je eigen gedrag en je eigen werk, is op daltonscholen belangrijk. Op veel daltonscholen maken leerlingen vooraf een inschatting van de moeilijkheidsgraad en de tijd van de opdrachten. Achteraf wordt hierover ook een feitelijke beoordeling gegeven en worden in gesprekjes regelmatig de inschattingen vooraf en de feitelijke beoordelingen achteraf met elkaar vergeleken. In zulke gesprekjes kan er dan bijvoorbeeld aandacht geschonken worden aan het feit waarom een kind steeds de rekenopgaven in de weektaak vooraf moeilijker inschat dan ze (achteraf) blijken te zijn. Op andere aspecten van het werken in de klas wordt op een soortgelijke wijze gereflecteerd. Zo wordt geleidelijk de vaardigheid in het zelfstandig werken en het samenwerken opgebouwd. Het kritisch benaderen van onderwijskundige ontwikkelingen en inzichten is op een daltonschool vanzelfsprekend. Iedere docent die werkt op een daltonschool reflecteert op zijn/haar onderwijspraktijk en professioneel handelen. Ook op schoolniveau vindt reflectie over de kwaliteit van het daltononderwijs voortdurend plaats.



## 6.2 Helen Parkhurst

Helen Parkhurst is de grondlegster van het Daltononderwijs. Ze is geboren op 8 maart 1886 in het plaatsje Durand in Pepin County in de staat Wisconsin. Op vijfjarige leeftijd kan Helen al zo goed lezen, dat ze gevraagd wordt om op de zomercursus van het l'epin County Teacher's Institute als studieobject haar kunsten te vertonen. Vanaf dat moment is ze er een regelmatige gast en staat het voor haar vast dat ze onderwijzeres wil worden. De vroege contacten op de lerarenopleiding leiden ertoe dat Helen, als ze in 1904 haar high school-diploma behaalt, diezelfde zomer een elementair Teacher's Exam kan doen. Ze slaagt glansrijk en start vervolgens als jonge leerkracht van net zeventien jaar haar carrière op een



eenmansschooltje in het naburige Waterville. Na dat jaar vertrekt ze voor twee jaar naar Hudson Wisconsin, waar ze dan ook al als supervisor bij de Rural Training School for Teachers in dienst treedt. De eerste grootschalige toepassing van haar onderwijsideeën vindt plaats in 1910 aan de Edison School in Tacoma, Washington. Ze geeft daar een jaar les, waarna ze opnieuw als supervisor gaat werken, ditmaal aan de opleiding in Ellensburg. In 1913 wordt Parkhurst directeur van de afdeling basisonderwijs van het Central Teacher's College in Stevens Point in Wisconsin. In datzelfde jaar presenteert Montessori in New York haar methode. Er is een overweldigende belangstelling voor haar lezingen en boeken. Parkhurst besluit studieverlof te nemen om zich in het Montessori-onderwijs te verdiepen. De kennismaking met Maria Montessori leidt tot een periode van intensieve samenwerking. In 1915 is Montessori weer in Amerika. Parkhurst helpt haar bij het realiseren van Montessori-demonstratieklassen, onder andere op de Wereldtentoonstelling van San Francisco. Ze wordt de officiële vertegenwoordiger en plaatsvervanger van Montessori in de Verenigde Staten en reist het land door om lezingen te houden. Ze is ook betrokken bij de stichting van scholen, leidt leerkrachten op en behartigt de financiële belangen van Montessori.

### **Daltonschool**

Maar Parkhurst krijgt behoefte om een eigen weg in te slaan. In 1918 zijn er geldproblemen en spanningen rond de verdere verspreiding van het gedachtegoed van Montessori. Bovendien nemen de Verenigde Staten in 1917 deel aan de Eerste Wereldoorlog, waardoor het Italië van Montessori een vijand van het land wordt. Parkhursts inhoudelijke kritiek betreft vooral de verregaande individualisering. Zelf zoekt ze meer de balans tussen de maatschappelijke eisen die aan het onderwijs gesteld worden en de persoonlijke doelen van leerlingen. Ze besluit om zelf nieuwe experimenten op te zetten en sticht in New York de Children's University School. De Children's University in New York krijgt in 1924 de naam Dalton School, New York, Parkhurst zal er tot 1942 directeur blijven.



## **Internationale bekendheid**

In 1920 is er internationale belangstelling. Uit Engeland komen ze haar Dalton Laboratory Plan onderzoeken. Dit leidt tot een nog grotere bekendheid. Parkhurst reist de wereld rond en is regelmatig present op de verschillende wereldconferenties van de New Educational Fellowship, in die tijd het belangrijkste internationale forum voor reformpedagogen.

## **Interviews met kinderen**

Buiten haar reizen om concentreert Parkhurst zich in de jaren dertig vooral op haar school in New York. Ze zet niet in op de verdere verspreiding van het daltononderwijs en publiceert weinig. Ook een goede opleiding voor daltonleerkrachten komt niet van de grond. In Amerika daalt tijdens de crisistijd de belangstelling voor onderwijsvernieuwingen tot het nul punt. Dit alles leidt ertoe dat het daltononderwijs in Amerika niet breed verspreid is als Parkhurst haar directeurschap van de school in New York in 1942 beëindigt. In 1942 trekt Parkhurst zich uit het onderwijs terug.

Als er in 1958 in Amerika hernieuwde belangstelling is voor het Montessori-onderwijs, raakt Parkhurst weer betrokken. Ze geeft lezingen en helpt bij het opzetten van nieuwe scholen. Ook treedt ze in 1969 weer in contact met haar eigen Dalton School in New York.

De laatste jaren werkt Parkhurst aan een autobiografie en een biografie over Montessori. Beide projecten komen niet tot een afronding. Ze sterft op 1 juni 1973 aan de gevolgen van een zware val.

## 7. Dalton op CBS de Rank, daltonschool i.o.

### 7.1 Taakomschrijving Daltoncoördinator op CBS de Rank

Ontwikkeling en inhoudelijk leiderschap op het gebied van dalton wordt uitgeoefend door de directie en de daltoncoördinator. De daltoncoördinator is het eerste aanspreekpunt voor alle zaken die betrekking hebben op dalton. Hij/zij zorgt samen met de directie voor de organisatorische aansturing van alle daltonaspecten die het functioneren van de school aangaan en verbeteren. *Om de taak uit te voeren is er ambulante tijd gereserveerd voor de coördinator.* De taken van daltoncoördinator bestaan uit vaste, periodieke, terugkerende taken, maar ook uit taken die continu in ontwikkeling zijn. Hieronder volgt een overzicht van de taken van onze daltoncoördinator.

#### Inhoudelijk

- het bijhouden van ontwikkelingen op het gebied van daltononderwijs (o.a. door het bezoeken van de regionale netwerkdagen en het volgen van cursussen);
- het bewaken en borgen van de daltonkwaliteit en –kenmerken van het onderwijs en de bijbehorende doorgaande lijnen op schoolniveau, ook bij het wisselen van leraren;
- het stimuleren van leerkrachten om te werken vanuit de uitgangspunten van het daltononderwijs tijdens hun lessen;
- het informeren en enthousiasmeren van team en directie met betrekking tot nieuwe ideeën en ontwikkelingen, literatuur, scholingsdagen en andere bijeenkomsten aangaande dalton (deskundigheidsbevordering);
- het initiatief nemen om met het team dalton op schoolniveau verder uit te bouwen;
- het begeleiden en coachen van (nieuwe) collega's ten aanzien van dalton vanuit de kerntaak;
- het adviseren over de gewenste inzet en implementatie van daltonwerkvormen (o.a. vanuit klassenbezoeken) en een actieve rol nemen in het implementatieproces;
- het ontwikkelen en bewaken van afspraken met betrekking tot dalton;
- het doen van klassenbezoeken en klassenconsultaties met behulp van een kijkwijzer.

### Beleidsmatig

- het bewaken van de doorgaande lijn (o.a. door middel van collegiale consultaties);
- het voorbereiden en uitwerken van een daltonbeleidsplan in overleg met directie en teamleden;
- De daltoncoördinator evalueert aan het einde van ieder schooljaar het jarenplan (beleidsplan) en herziet samen met de directie eventueel het jarenplan voor de komende jaren.
- Adviezen uitbrengen over de gewenste inzet en implementatie van daltonwerkvormen (o.a. vanuit visitaties) en een actieve rol nemen in het implementatieproces.

### Organisatorisch

- het organiseren van visitaties op de eigen school en op andere scholen;
- het voorbereiden van studiedagen, vergaderpunten en visitaties;

### Communicatief

- het onderhouden van contacten met andere daltonscholen.
- gesprekspartner voor schoolleiding, collega's binnen de school omtrent dalton.
- de daltoncoördinator onderhoudt contact met de D.O.N., de Nederlandse daltonvereniging en bezoekt de bijeenkomsten.



## 8. Dalton in de dagelijkse praktijk op de Rank

### Werken met/aan doelen - Effectiviteit

In schooljaar 2020-2021 hebben een aantal leerkrachten de daltonopleiding gedaan. Vanuit de opleiding hebben zij een Dalton Ontwikkelings Plan (DOP) opgesteld. Vanuit de DOP is er vorig schooljaar een start gemaakt met het werken aan doelen op de Rank. De groep startte een begeleide inoefening onder de leerkrachten, waarbij uitproberen centraal stond. Dit mocht dan vooral in kleine stappen ontdekt worden. Wat doen we al en wat kunnen we nog meer? Elke leerkracht ging in de eigen groep aan een groepsdoel werken gedurende drie weken. Dit is vervolgens geëvalueerd en vanuit zijn afspraken gemaakt. Dit schooljaar werkt groep 1 t/m 4 aan groepsdoelen, zowel op sociaal-emotioneel, werkhouding, daltonvaardigheden, als cognitief. Groep 5 t/m 8 breidt dit uit met persoonlijke doelen, sociaal-emotioneel/werkhouding/daltonvaardigheden/cognitief. De doelen die horen bij de lessen die worden aangeboden zijn te vinden op de weektaak van de leerlingen en worden tijdens de instructie besproken met de leerlingen.



### Verskil in verplichte taken en keuzewerk op de dag/weektaak - Effectiviteit

Op dit moment bepalen de leerkrachten nog welk werk er op dag of weektaak komt te staan voor de leerlingen. Hierin wordt onderscheid gemaakt in keuzewerk en 'verplichte taken'. In de toekomst zien we graag een afweging in het keuzewerk. Wat kiest de leerkracht en op welk punt kan een kind zelf aangeven wat hij/zij nodig heeft? Of wat hem/haar kan helpen in ontwikkeling? Dit willen we graag in kleine stapjes uitproberen in de groepen, zodat we stap voor stap kunnen leren en ervaren om zo uiteindelijk tot schoolafspraken te kunnen komen. Komend schooljaar maken we hiermee een start: bij groep 1 en 2 mogen de leerlingen meedenken welke werkjes er op de inlooptijd komen te staan. Vanaf groep 3 kiezen de leerlingen één werkje uit die als 'moetwerkje' op de weektaak komt te staan en dit bouwen we steeds verder uit richting groep 8.



### Vaste/flexibele werkplekken – Zelfstandigheid en Verantwoordelijkheid

In principe werken we in alle groepen met flexibele werkplekken. Leerlingen hebben een eigen laatste, waarin ze hun spullen hebben, welke ze meenemen naar hun werkplek. Ze kunnen in de klas werken op verschillende werkplekken. In sommige groepen zijn er bijv. ook sta-werkplekken, zitzakken, groepjes tafels, tafels waar je alleen of in tweetallen kunt werken. Op deze afspraak kan een uitzondering worden gemaakt, wanneer de groep en/of leerkracht goede reden(en) ziet om hiervan af te wijken (onrust, speciale behoeftes leerling(en), etc). Het leerplein heeft een centrale plek in school. Hier mogen alle leerlingen uit groep 3 t/m 8 werken.



## Werken op het leerplein – Verantwoordelijkheid

Sinds schooljaar 2019-2020 mogen de leerlingen uit groep 3 t/m 8 werken op ons leerplein. Omdat we vinden dat de leerlingen zelf inspraak moeten hebben in de invulling van verschillende werkplekken en de afspraken die daarbij horen, hebben we de leerlingen laten bepalen wat er met het leerplein moest gebeuren. Er is democratisch door de leerlingen besloten dat er op het leerplein (samen)gewerkt mag worden en dat we daar de fluisterstem gebruiken. De afspraken die bij deze werkplek horen, hebben de leerlingen samen met de leerkrachten uitgedacht en deze hangen zichtbaar bij de werkplekken aan de muur. Wanneer een leerling naar deze werkplek gaat, neemt hij/zij een leerpleinkaartje mee (zie afbeelding). Wanneer de leerling zich niet aan de afspraken houdt krijgt het van een schoolmedewerker een kruisje op de kaart. Bij 3 kruisjes moet de leerling terug naar de klas en mag het een week niet op de gang werken. Op deze manier zijn de afspraken duidelijk en voorspelbaar en voor de hele school hetzelfde. Ook kunnen alle medewerkers in school de leerlingen aanspreken op deze afspraken.



## Huishoudelijke taken - zelfstandigheid, verantwoordelijkheid

We vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving. Daarom zijn er in iedere groep huishoudelijke taken die door leerlingen uitgevoerd zullen worden. Bij groep 1 t/m 4 deelt de leerkracht in wie welk taakje doet. Dit wordt wekelijks gewisseld. Vanaf groep 5 delen de leerlingen zelf in welke taak ze die week gaan doen. De leerkracht heeft hierbij een begeleidende rol. De geplande taken hangen goed zichtbaar in de klas.



## De leerlingenraad - Verantwoordelijkheid

Bij ons bestaat de leerlingenraad uit een groep gekozen kinderen. Vanaf groep 5 kunnen de kinderen zich verkiesbaar stellen. De daltoncoördinator komt daarvoor aan het begin van het schooljaar samen met een aantal leden van vorig schooljaar, op bezoek in groep 5 t/m 8, om de leerlingen uitleg te geven over de leerlingenraad.



Leerlingen kunnen zich vervolgens verkiesbaar stellen, waarna in de groep een stemronde wordt gehouden, waarbij twee kinderen worden gekozen om de klas te vertegenwoordigen in de leerlingenraad. In totaal zitten er dit schooljaar dus 8 leerlingen in de raad. Deze wordt begeleid door de daltoncoördinator (directeur sluit af en toe aan). We vergaderen 4x per schooljaar (oktober, januari, maart/april, juni/juli).

Wat doet de leerlingenraad?



Als leerkrachten vinden we de leerlingenraad erg belangrijk. Wij weten zo wat er speelt bij de leerlingen en wat zij belangrijk vinden. Ook de kinderen voelen zich gehoord, betrokken en krijgen een stem. Daarnaast wordt op deze manier het actief burgerschap bevorderd. Aan de leden van de leerlingenraad de taak om met hun klasgenoten in gesprek te blijven. Wat willen de kinderen veranderen of wat willen ze inbrengen? In de groep staat een brievenbus om punten vanuit de leerlingen die geen lid zijn in te brengen. Deze worden eerst in een klassenvergadering besproken, voordat deze in de leerlingenraad besproken wordt.

#### Een vergadering van de leerlingenraad

De leerlingenraad vergadert ongeveer elke drie maanden op de woensdag onder schooltijd. Hierbij zit de daltoncoördinator die vooral een begeleidende rol heeft. De raad vergadert in de teamkamer onder het genot van thee met wat lekkers. Twee leerlingen uit groep 8 zijn notulist en voorzitter. Van tevoren wordt er een agenda met gesprekspunten opgesteld. Deze wordt gemaakt door één van de leden of de daltoncoördinator. Meestal worden er op de laatste vergadering al wat punten bedacht. De agenda krijgen alle leden van tevoren ook in te zien, zodat ze dit al in een klassenvergadering/kringgesprek kunnen bespreken met de klas. In de groepen wordt door de leden van de leerlingenraad besproken wat er aan de orde is geweest in de leerlingenraad. De notulen worden naar het team gemaïld en indien nodig door de daltoncoördinator besproken tijdens de teamvergadering. Na een jaar gaan alle leerlingen automatisch uit de leerlingenraad. Aan het begin van een nieuw schooljaar worden er nieuwe verkiezingen gehouden. Een leerling mag maximaal twee schooljaren deelnemen aan de leerlingenraad.

#### Dagtaak/ weektaak - zelfstandigheid, effectiviteit

Groep 1 en 2 werken met de weektaak op een planbord. Groep 1 heeft 1 'taakwerkje' en bouwt dit gedurende het schooljaar uit naar 2 'taakwerkjes' per week. Groep 2 heeft 3 en bouwt dit gedurende het schooljaar uit naar 5 'taakwerkjes' per week. Groep 3 werkt tot de kerstvakantie met een weektaak op het planbord. Hier staan 4 á 5 'taakwerkjes' op die ze, naast hun reguliere werk, zelf moeten plannen en maken. Na de kerstvakantie gaat groep 3 over op een taakbrief, waarop ze hun 'taakwerkjes' ook weer zelf inplannen. Groep 4 werkt met een weektaak op papier (zelfde wijze als groep 3) en gaat na de kerstvakantie over op de papieren taakbrief van weektaak.com. Zij plannen al het werk in die ze naast hun reguliere werk maken. Het reguliere werk wordt door de leerkracht ingepland. Groep 5 en 6 werken met de digitale taakbrief van weektaak.com. Er wordt een opbouw gemaakt in het ook zelf inplannen van het reguliere werk. Groep 7 werkt ook met de digitale taakbrief van weektaak.com. Zij plannen al hun werk zelf in, n.a.v. het instructieooster van de leerkracht. Groep 8 werkt toe naar het werken vanuit een eigen (digitale) agenda. Zij plannen al hun werk zelf in, n.a.v. het instructieooster van de leerkracht. De leerkrachten van deze groepen kijken goed waar de leerlingen aan toe zijn en wat nog te moeilijk is w.b. zelf inplannen en proberen dit zo goed mogelijk op te bouwen met de leerlingen. In alle groepen worden op de weektaak taken op niveau aangeboden (differentiatie).





Keuzewerk/extra werk is:

een niet-vrijblijvende, educatieve activiteit.

Een vast onderdeel van de weektaak.

Een activiteit die de kinderen zelf mogen kiezen, afhankelijk van hun belangstelling. Keuzewerk is bij voorkeur zelfcorrigerend, al zal de leerkracht ook hierbij volgen wat de leerlingen doen en welke kwaliteit ze leveren. Ook binnen het keuzewerk zal ernaar gestreefd worden kinderen te laten samenwerken.

Het keuzewerk op De Rank bestaat op dit moment uit: methode gerelateerde opdrachten, het voorbereiden van presentaties, het maken van werkstukken, creatieve opdrachten, eigen voorstel van de leerlingen.

### Inloop - zelfstandigheid, effectiviteit



Alle groepen beginnen de dag met een inloop. De leerlingen mogen vanaf 8.20 u naar binnen en kunnen dan zelfstandig beginnen met hun werk. Bij groep 1 en 2 maken de leerlingen een keuze van de inlooptijdstip en plannen deze in. Hiermee werken zij aan tafel. Bij groep 3 werken ze aan het begin van het schooljaar met een planbord, waarop ze voor de hele week inplannen welk werk ze doen gedurende de week. Ze starten hier al mee tijdens de inloop. Dit zijn moetwerkjes en keuzewerkjes. Halverwege het schooljaar gaat groep 3 werken met een taakbrief en kunnen ze tijdens de inloop bezig met werk van de taakbrief. Vanaf groep 4 staat al het werk van de leerlingen op een weektaak (papier of online) en mogen ze tijdens de inloop hieraan werken.

### Werken met het blokje en stoplicht: Uitgestelde aandacht – zelfstandigheid

Bij groep 1 en 2 werken we met een bloemenslinger. Wanneer de leerkracht deze om heeft, mogen de leerlingen de leerkracht niet 'storen'. Ook geven ze d.m.v. een time timer aan hoe lang de leerlingen nog kunnen werken. Er wordt ze actief aangeleerd dat ze eerst hulp moeten vragen bij een klasgenoot alvorens de leerkracht te vragen. In de groepen 3 t/m 8 bouwen we het zelfstandig werken verder uit. Zo wordt er bij het zelfstandig werken gebruik gemaakt van het stoplicht en de blokjes.

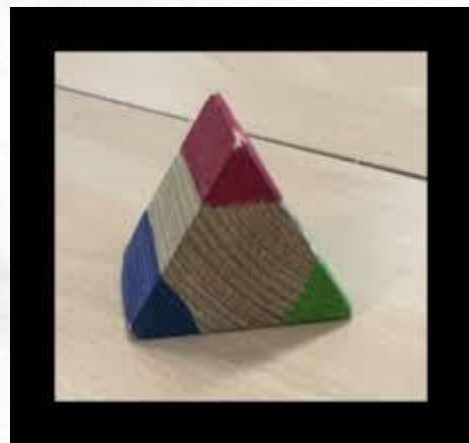


Stoplicht geeft aan of de leerkracht beschikbaar is voor vragen en met welk geluidsniveau je werkt.

**Rood** = stil werken, je mag de leerkracht nu even niet storen, **oranje** = je werkt met een fluisterstem, **groen** = je werkt met de gewone praatstem.

Iedere leerling heeft een blokje met 3 kleuren op zijn/haar tafel. **Rood** = stil werken, je mag me niet storen, **groen** = je mag me wat vragen, **blauw** = ik heb een vraag.

Op deze wijze kunnen de leerlingen goed zien wie ze mogen benaderen wanneer ze hulp nodig hebben en wie er even niet gestoord wil worden. Wanneer de leerling een vraag aan de leerkracht heeft, maakt de leerling dit zichtbaar door het blokje op blauw te zetten. Hierbij wordt de leerlingen aangeleerd/gestimuleerd om eerst zelf een oplossing te zoeken en vervolgens hulp te vragen aan een medeleerling wanneer de leerling er zelf niet uitkomt. Ook wordt actief aangeleerd dat de leerling, wanneer deze met een vraag niet direct geholpen kan worden, zelfstandig



verder gaat met een taak die wel begrepen wordt. Dus niet gaat zitten wachten op hulp, maar erop kan vertrouwen dat de leerkracht op een later moment de hulp kan bieden.

### Werken met een timer – zelfstandigheid

Er wordt in alle groepen gebruik gemaakt van een time timer, waarop de werktijd wordt aangegeven, evenals de tijd waarop de leerkracht even niet beschikbaar is. De leerlingen weten zo hoelang ze nog de tijd hebben en kunnen zo beter plannen en inschatten hoe ze deze tijd kunnen inzetten. Het geeft de leerlingen dus inzicht in tijd, dit is goed voor het tijdsbesef en het taakbesef.



### Omgaan met en pakken van materialen - zelfstandigheid, verantwoordelijkheid

Onze klaslokalen zijn zo ingericht dat onze leerlingen zelfstandig de benodigde materialen kunnen pakken. De materialen zijn overzichtelijk opgeborgen en ieder kind weet waar het ligt. Ook wordt de leerlingen actief aangeleerd goed om te gaan met de materialen. Leerkrachten geven hierin het goede voorbeeld en leerlingen en leerkrachten spreken elkaar hier ook op aan.



### Dagkleuren – zelfstandigheid

Doordat leerlingen van groep 1 en 2 (meestal) nog niet kunnen lezen wordt er gekozen om de dagen ook in kleuren aan te bieden. De dagkleuren zijn een goede manier om jonge kinderen inzicht te geven in de dagen van de week. In de groepen 1 t/m 4 worden dagkleuren gebruikt om te plannen en af te kleuren op de weekplanning. Omdat de kleuren vanaf groep 5 niet meer effectief worden ingezet i.v.m. de digitale weektaak, worden de dagkleuren t/m groep 4 aangeboden.



### Maatjeswerk – samenwerken

We vinden het belangrijk dat onze leerlingen leren dat ze met iedereen moeten kunnen samenwerken. Iedere groep werkt met vaste maatjes, die per week wisselen. Er komen op de weektaak wekelijks taken/opdrachten te staan die ze met deze maatjes moeten maken/doen. De leerlingen moeten dus ook samen met hun maatje gaan plannen wanneer ze deze opdracht/taak gaan doen. In de klas is te zien welke leerlingen maatjes zijn die week. Buiten deze vaste maatjes, zijn er ook veel activiteiten en opdrachten die met maatjes naar keuze, of andere maatjesvormen (zoals schoudermaatjes), worden gedaan. Ook door de inzet van verschillende werkvormen worden er veel samenwerkingsopdrachten gedaan tijdens instructie, verwerking en reflectie.



### Tutorleren – samenwerken, verantwoordelijkheid

Bij tutorleren begeleidt een leerling een andere leerling. We zetten op dit moment tutorleren in voor het vakgebied lezen op 2 momenten in de week. Groep 6 leest met groep 3, groep 7 met groep 4 en groep 8 leest met groep 5. Groep 7 en 8 lezen beurtelings voor aan een klein groepje kleuters.



Groep 8 is verantwoordelijk voor het uitlenen en innemen van boeken in de bibliotheek. Ook helpen zij andere leerlingen bij het uitkiezen van een geschikt boek.



Op dit moment breiden we het tutorleren uit op andere vakgebieden en vaardigheden, bijvoorbeeld: hulp bij plannen, samen rekenen, dictee, reflecteren op weektaak en/of persoonlijke doelen. (Dit zou er bijvoorbeeld zo uit kunnen zien: De kinderen van groep 8 starten aan het begin van groep 8 met een tutortraining. In deze training leren zij hoe ze kinderen op een positieve manier kunnen corrigeren, hoe ze het beste feedback kunnen geven bij een foutje. Hoe haal je je leerling op en hoe breng je de leerling weer terug. Hoe geef je complimentjes, etc. Na deze training zijn de groep 8 leerlingen tutor. In iedere groep wordt een formulier uitgedeeld waarop leerkrachten aan leerlingen vragen wie er een tutor wil en waarom. Bijvoorbeeld een leerling moet leren balanceren, de tafels extra oefenen, kinderen hebben extra uitdaging nodig en willen leren schaken, extra oefening nodig voor spelling, etc. Als alle formulieren zijn ingevuld vullen de groep 8 leerlingen zelf hun naam in achter zo'n aanvraag, zodat ze zelfbewust een keuze kunnen maken: 'waar kan ik goed bij helpen'. Iedere dinsdagmiddag het eerste halfuur is een vast tutormoment. Alle leerlingen van groep 8 lopen bij binnenkomst naar het lokaal van hun tutorkind en gaan vervolgens naar een plek om aan de slag te gaan. Na dit half uur brengen zij hun tutorkind weer netjes terug. De andere kinderen, die geen tutor hebben, zijn met hun weektaak aan het werk.

#### Wij helpen elkaar – samenwerken, verantwoordelijkheid

In alle groepen wordt ingezet op 'wij helpen elkaar'. In de groepen 1, 2 en 3 wordt actief aangeleerd en begeleid door de leerkracht dat de leerlingen elkaar helpen op alle gebieden. Dit kan bijvoorbeeld heel praktisch zijn, zoals het helpen met veterstrikken, jas aandoen. Maar ook elkaar helpen wanneer een opdracht moeilijk is of wanneer je even niet weet wat je moet doen. Vanaf midden groep 5 wordt dit verder uitgebouwd. In die groepen wordt zichtbaar aangegeven welke kinderen hulp kunnen bieden of een hulpvraag hebben bij taal/rekenen/spelling. 'Ik kan uitleg geven over.....', of 'ik heb hulp nodig bij...'. Dit laatste zetten we in alle groepen in. Hoe dit wordt ingezet en aangepakt, is verschillend en kan per groep verschillen. Bijv: In groep 8 hangt er een papier waarop kinderen in kunnen vullen waar zij uitleg over zouden kunnen geven. Andere kinderen die uitleg willen, kunnen hun naam hieronder schrijven. Op een vast moment zijn er dan allemaal groepjes die samenwerken en uitleg krijgen van elkaar.



#### Dagritme en instructieooster- zelfstandigheid, effectiviteit

Groep 1 en 2 heeft een dagplanning op het bord (d.m.v. dagritmekaarten). De leerkrachten maken een dagindeling en bepalen welke leerlingen aan welke kringactiviteiten meedoen. De rest v.d. leerlingen werkt dan met het planbord, weektaak of vanuit de aangegeven kasten. Groep 3 werkt met een dagplanning op het bord. Hierop staan de instructiemomenten aangegeven. Alle tijd die de leerlingen niet bij een instructie meedoen is voor hun werktijd vanaf hun weektaak. De leerkracht bepaalt, soms in overleg met de leerlingen, wie aan welke instructiemomenten meedoen. Groep 4 t/m 8 werkt met een weekplanning op het bord. Hierop staan de instructiemomenten voor de hele week aangegeven. Alle tijd die de leerlingen niet bij een instructie meedoen is voor hen werktijd. Zij mogen grotendeels zelf indelen wanneer en in welke volgorde ze hun werk van hun weektaak maken. De leerlingen bepalen deels zelf welke instructies ze volgen. De mate waarop leerlingen zelf hun werk inplannen en mogen bepalen welke instructies ze willen volgen, wordt opgebouwd van leerkracht gestuurd (aanleren) naar volledig zelfstandig. De leerkracht houdt in de





gaten of de leerlingen daarin de goede keuzes maken en begeleidt en stuurt bij waar nodig.

### Klassen doorbrekend werken – samenwerken, effectiviteit

We vinden het belangrijk dat leerlingen op hun eigen niveau kunnen werken en dus ook instructie krijgen op hun eigen niveau. Dit gebeurt doordat er in de groepen op min. 3 niveaus instructie en werk wordt aangeboden. Leerlingen die verder zijn, of juist wat minder ver dan deze 3 niveaus, sluiten dan aan bij een instructie op hun niveau in een andere groep. Doordat de voorwaarden voor zelfstandig werken aangeleerd worden/zijn en organisatie ervoor zorgt dat er goed zelfstandig gewerkt kan worden, is er tijd om leerlingen ook individueel te kunnen begeleiden en vlot hulp te kunnen bieden.



De creatieve vakken worden aangeboden in circuitvorm. Hierbij maken we gebruik van de talenten van de leerkrachten en hulpouders. Een periode van een aantal weken worden er verschillende creatieve lessen aangeboden. De leerkracht geeft die aantal weken steeds dezelfde les, maar krijgt telkens een andere groep leerlingen die de les komen volgen/doen. Leerlingen van meerdere groepen worden gemixt, zodat ze daarin ook kunnen leren om samen te werken met andere leerlingen en elkaar kunnen helpen.

### Reflectiegesprekken – reflectie

In alle groepen vinden vormen van reflectie plaats, zowel op groepsniveau als op individueel niveau. Leerkrachten besteden hier op verschillende momenten van de dag aandacht aan. Soms worden hiervoor materialen ingezet, zoals: reflectiestokjes, reflectiebal, reflectiekaarten, etc. We vinden reflecteren een belangrijk onderdeel van ons onderwijs en willen daarom het onderdeel reflectie graag beter op de kaart zetten. Reflecteren gebeurt op dit moment al veel in de groepen, maar hebben geen afspraken over momenten en gebruik van materialen. We willen hier niet te veel vastzetten op welke momenten en welke manieren we willen reflecteren, maar het wel zo inrichten dat we ervoor zorgen dat het structureel wordt ingezet en niet vergeten wordt. We hebben hiervoor een expert uitgenodigd die ons hierover meer heeft verteld tijdens een studiedag. Ook gaan we uitzoeken en ontdekken welke materialen er zoal zijn rondom reflectie. Zo moet van ieder groep de leerkracht(en) een reflectiekoffer maken/ontwerpen met materialen om mee te kunnen reflecteren. Deze koffers worden door het jaar heen gewisseld van groep, zodat het in alle groepen uitgeprobeerd kan worden.



De leerkrachten reflecteren ook op hun leerkrachtgedrag. Dit doen ze individueel, vaak aan het einde van de lesdag. Maar er wordt ook regelmatig met het hele team, of in kleinere teams gereflecteerd. Deze reflectie is dan vooral gericht op onderwijsprocessen, veranderprocessen of speciale gebeurtenissen. Ook staat collegiale consultatie ieder schooljaar op de planning. Leerkrachten kijken dan, met een van tevoren bepaald doel, bij een collega in de klas. Ook stapt de Daltoncoördinator regelmatig een groep binnen. De daltoncoördinator voert ook reflectiegesprekken met de leerkracht n.a.v. deze bezoeken.

### Oudercontact – samenwerken

Ouders hebben een belangrijke rol in het leerproces van hun kind. Wij werken op Daltonschool de Rank graag samen met ouders om dit zo optimaal mogelijk te maken.



We vinden het daarom belangrijk dat ouders weten hoe we werken op Daltonschool de Rank. Dit doen we o.a. door jaarlijks aan het begin van het schooljaar een informatiebijeenkomst te houden per groep, inloopochtenden te organiseren waarbij ouders de school in werking kunnen zien en door onze wekelijkse informatiebrief. Leerkrachten sturen ook wekelijks berichten met informatie, maar ook met foto's en verhalen van allerlei (les) activiteiten. Ook houdt Daltonschool de Rank een Facebookpagina bij.

De leerkrachten lopen met de leerlingen mee naar buiten aan het einde van de lesdag, zodat kort oudercontact met de leerkracht mogelijk is. Ook mogen ouders na schooltijd altijd even binnenlopen voor vragen of opmerkingen. Contact tussen ouder(s) en leerkracht verloopt ook online, via Parro.

Jaarlijks hebben we 3 momenten waarop er ouder (en kind) gesprekken plaatsvinden om de vorderingen van de leerling te bespreken. Ouders worden ook regelmatig ingezet voor hulp bij activiteiten en vieringen.

### Ouder-kind-leerkracht gesprekken (driehoeksgesprekken) samenwerken, verantwoordelijkheid



Vanaf groep 5 voeren we de rapportgesprekken samen met de leerlingen en hun ouders. We vinden het belangrijk dat leerlingen zelf eigenaar worden van hun leerproces en zijn van mening dat dit beter gebeurt wanneer we mét leerlingen praten over hun leerproces i.p.v. met ouders óver de leerlingen praten.

## 9. Borging en ontwikkeling

De afspraken die we met het team hebben gemaakt rondom ons Daltononderwijs op de Rank, leggen we vast in dit daltonboek. Het daltonboek is een dynamisch document, wat betekent dat het regelmatig wordt bijgewerkt en/of aangepast. Ons Daltononderwijs en de organisatie hiervan wordt regelmatig gereflecteerd en geëvalueerd d.m.v.:

- vergaderingen
- studiedagen
- (coachings)gesprekken
- collegiale consultatie
- invullen en bespreken van de kijkwijzer

Ook zorgen we ervoor dat we onszelf blijven ontwikkelen d.m.v.:

- het actief bijwonen van de DON bijeenkomsten (Dalton Oost Nederland)
- organiseren van Daltonstudiedagen en Daltonteamsscholing
- deelname aan het Daltoncongres (door het hele team)
- deelname aan het Daltoncafé
- door het opzetten, uitvoeren en evalueren van 'proeftuintjes'
- door collegiale consultaties en deze te bespreken
- door op bezoek te gaan bij andere Daltonscholen
- door het lezen van literatuur over Dalton
- doordat het een onderdeel uitmaakt van ons schooljaarplan.